

15.3.2010

Opetusministeriö

Viite: Peruskoulujen opetussuunnitelmien valmistelu

ALOITE LIIKENNEKASVATUKSEN SAAMISEKSI PERUSKOULUJEN OPETUSSUUNNITELMIIN

Liikenneturva esittää opetusministeriölle, että liikennekasvatuksen asema perusopetuksessa turvataan. Kouluilla on keskeinen merkitys lasten turvallisen liikennekäyttäytymisen omaksumisessa ja turvallisuutta arvostavien asenteiden muodostumisessa.

Liikennekasvatus tulisi sisällyttää tiettyjen oppiaineiden tavoitteisiin sekä osaksi yhtä ainekokonaisuutta, kuten tähänkin asti. Sen lisäksi esitämme, että liikennekasvatusta annettaisiin vähintään neljä oppituntia jokaisella peruskoulun vuosiluokalla.

Yleiseen opetussuunnitelmaan tulee liittää koulukohtainen liikennekasvatussuunnitelma, jonka perusta on koulun omassa lähiympäristössä ja oppilaiden kokemuksissa. Liikennekasvatuksen tulisi uusissa opetussuunnitelmissa näkyä myös koulun arvoissa ja toimintakulttuurin kuvauksissa.

Lähetämme oheisena aloitteemme tueksi kannanoton aiheesta opetusministeriön asettamalle, perusopetuksen yleisten tavoitteiden ja tuntijaon uudistustyöryhmälle.

LIKENNETURVA

Maria Kaisa Aula
Hallituksen puheenjohtaja

Matti Järvinen
Toimitusjohtaja

LIITE

Kannanotto liitteineen perusopetuksen yleisten tavoitteiden ja tuntijaon uudistustyöryhmälle

/SVH

10.3.2010

Kannanotto perusopetuksen yleisten tavoitteiden ja tuntijaon uudistustyöryhmälle

Liikenneturva pitää tärkeänä, että liikennekasvatuksen asema perusopetuksessa turvataan. Kouluilla on keskeinen merkitys lasten turvallisen liikennekäyttäytymisen omaksumisessa ja turvallisuutta arvostavien asenteiden muodostumisessa.

Liikenneturvan mielestä liikennekasvatus tulee sisällyttää tiettyjen oppiaineiden tavoitteisiin sekä osaksi yhtä ainekokonaisuutta kuten tähänkin asti. Lisäksi esitämme, että liikennekasvatusta annetaan vähintään neljä oppituntia jokaisella peruskoulun vuosiluokalla.

Yleiseen opetussuunnitelmaan tulee liittää koulukohtainen liikennekasvatussuunnitelma, jonka perusta on koulun omassa lähiympäristössä ja oppilaiden kokemuksissa. Liikennekasvatuksen tulisi uusissa opetussuunnitelmissa näkyä myös koulun arvoissa ja toimintakulttuurin kuvauksissa.

Nuoria liikaa liikenneonnettomuuksien uhreina

Tieliikenteen turvallisuus Suomessa on kehittynyt suotuisasti viime vuosien aikana, mutta nuorten suhteellinen osuus liikenneonnettomuuksien uhreina on kasvanut. Suomessa erityisesti 15 – 17-vuotiaiden riski menehtyä liikenteessä on Pohjoismaista suurin.

Liikenne aiheuttaa suurimman osan lasten ja nuorten tapaturmaisista kuolemista ja on toiseksi yleisin syy joutua hoidettavaksi sairaalan vuodeosastolle.

Kouluikässä polkupyöraonnettomuudet alkavat lisääntyä. Tämän jälkeen mopoilusta aiheutuu henkilövahinkoja aina 17:ään ikävuoteen saakka. 18-vuotiaana henkilövahinkoja sattuu eniten auton kuljettajille. Jo peruskouluikässä on tunnistettavissa ne riskitekijät, jotka ovat yleisiä nuorten kuljettajien kuolonkolareissa: alkoholi, ylinopeus ja turvavyön käyttämättömyys.

Liikennekasvatuksella voidaan vaikuttaa

Vasta valmistuneen tutkimuksen mukaan puutteet koulujen liikenneturvallisuustyössä näkyvät puutteina nuorten asenteissa, tiedoissa ja käyttäytymisessä. Myönteinen asennoituminen ja turvallinen käyttäytyminen puolestaan yhdistyvät koulun liikenneturvallisuustyöhön.

Perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet antavat hyvät lähtökohdat liikennekasvatuksen toteuttamiseen. Koulujen väliset erot liikennekasvatuksessa ovat kuitenkin suuria samoin kuin erot koulujen sisällä eri oppiaineissa. Nykyisellään liikennekasvatuksen määrä käytännössä vähenee yläkoulussa. Liikennekasvatuksen tarve ei kuitenkaan vähene vaan lisääntyy iän myötä. Sen sisällöt vain muuttuvat sitä mukaa,

kun lasten ja nuorten liikkumisympäristö laajenee ja liikkuminen lisääntyy ja monipuolistuu. Moottoriajoneuvojen kuljettaminen tuo mukanaan uusia riskejä, haasteita ja vastuuta. Vähintään neljä oppituntia liikennekasvatusta jokaisella peruskoulun vuosiluokalla takaa liikennekasvatuksen jatkuvuuden ja vähentää koulujen välisiä eroja.

Nykyisissä perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteissa liikennekasvatus on sisällytetty terveystieto-oppiaineeseen ja Turvallisuus ja liikenne –aihekokonaisuuteen. Terveystietoa opetetaan vuosiluokilla 1–4 osana ympäristö- ja luonnontieto-oppiaineryhmää, vuosiluokilla 5–6 osana biologia/maantietoa ja fysiikka/kemiaa ja itsenäisenä oppiaineena vuosiluokilla 7–9. Liikennekasvatuksen tulisi uusissa opetussuunnitelmissa näkyä eri oppiaineiden tavoitteiden, sisältöjen ja aihekokonaisuuksien lisäksi koulun arvoissa ja toimintakulttuurin kuvauksessa. Liikennekasvatuksen jatkuvuuden ja pitkäjänteisyyden turvaamiseksi erityistä huomiota tulee kiinnittää opetuksen nivelvaiheisiin ja sisältöjen painotukseen yläkouluissa. Yläkoulussa aineenopettajien on toteutettava liikennekasvatusta yhteistyössä.

Liikennekasvatus on selkeä kokonaisuus. Jotta sen asema muun turvallisuuskasvatuksen osana säilyisi, tulisi liikennekasvatuksella olla oma opetussuunnitelmansa. Yleiseen opetussuunnitelmaan tulee liittää koulukohtainen liikennekasvatussuunnitelma, jonka perusta on koulun omassa lähiympäristössä ja oppilaiden kokemuksissa. Tämä osoittaa, että liikennekasvatusta arvostetaan ja toteutetaan koulussa suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti.

Vastuu lasten ja nuorten liikenneturvallisuudesta

Koulujen ja oppilaitosten antama liikennekasvatus yhteistyössä vanhempien kanssa on merkittävä keino parantaa lasten ja nuorten liikenneturvallisuutta. Ministerit ovat kantaneet huolta lasten ja nuorten liikenneturvallisuudesta ja korostaneet liikennekasvatuksen merkitystä. Liikenneturvallisuuden parantaminen mainitaan myös useissa politiikkaohjelmissa.

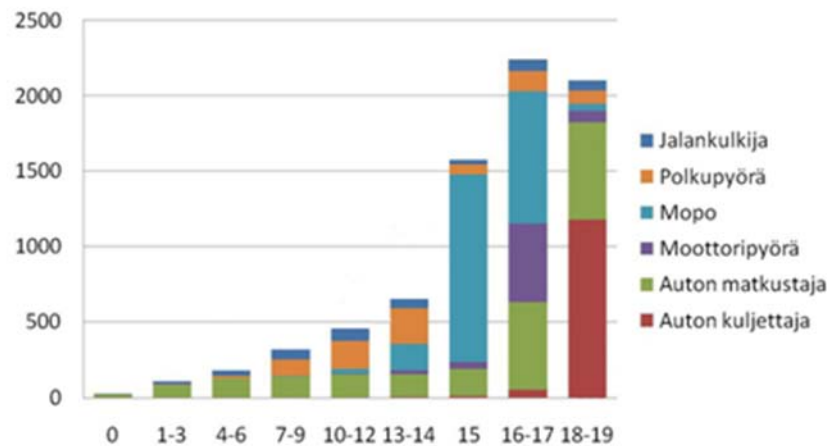
Liikenneturva on erityisen huolissaan nuorten liikenneturvallisuuden nykytilasta. Pitkäjänteisellä ja suunnitelmallisella liikennekasvatuksella luodaan pohja turvallisuutta arvostavalle liikennekäyttäytymiselle. Peruskoulun liikennekasvatus lisää lasten ja nuorten tietoja ja taitoja sekä muokkaa asenteita kullekin ikäryhmälle sopivalla tavalla.

LIKENNETURVA

Matti Järvinen
toimitusjohtaja

LIITE Lasten ja nuorten henkilövahingot liikenteessä ja liikennekasvatuksen painotukset luokka-asteittain

Kuolleet ja loukkaantuneet lapset ja nuoret tienkäyttäjärühmän mukaan

Lähde: Tilastokeskus ja Liikenneturva, kumulatiivinen kertymä vuosilta 2006-2008, vuosi 2009 ennakkotietoja

Polkupyöräilijöiden henkilövahingot lähtevät nousuun 7 vuotta täyttäneiden lasten kohdalla. Vastaavasti mopoilu on ensisijainen 15-vuotiaiden henkilövahinkojen aiheuttaja. Liikennakasvatuksen sisällöt tulisivat suhteuttaa kunkin ikäryhmän henkilövahinkotilastoihin.

